in illa recipitur fa, l. unio: et maa 2a qua, respectu agentis naalis, qd ille operatur.

In presenti autem, accipitur maa 1a. pro entitate quadam substantiali, qua dicitur 1a subtum coe, et aptum ad recipiendas oes fas, ita ut maneat eadem, sub qualibet dstituat diversa cpota, pro diversitate fearum; ubi advertere licet 1º qd maa 1a dividitur in 1am et 2am. 1a est de qua in presenti. 2a vocatur ab aliquibus cpus cpotum ex maa et fa, quod ad se habet ut maa, respectu alterius cpoti accidentalis. Ubi, mag 1a precedit entitatem mag 2a se. Mag vero 2a, ipsa mag proxime disposita ad fam.

Adverte 2º. mag 1a, ee 1a subtum, non solum positive, quatenus est ratio, et fundatum fearum, cpoti, et accidentium; sed etiam negative, quatenus non supponit aliquam mag ex qua ipsa fiat.

Non defuere Phi, qui negant existere mag 1am, quam variis nominibus, tum cohonestatam, tum etiam deturpatam ab oratoribus et poetis passim videmus. Contraria tam sententia, tam non tam probanda, quam supponenda est. Nihilominus mag 1am existere, probatur theologice, quia in triduo mortis mansit divinitas, unita in sepulchro, alicui entitati substantiali Xpti Dni, sed non alicui zaali, quae ibi non erat, neque unioni, quae perierat: ergo alicui subto coi, qd est maa 1a.

2º zaoe naali: ultima dispositio ad producendum ignem in ligno ut pote accidens, habet aliquod subtum in quo sustentetur; sed tale subtum neque est fa ligni, neque ignis: ergo est aliqud subtum coe. Minor quo ad 1am ptem probatur, quia in instanti, in quo introducitur ignis deficit fa ligni; sed in eo instanti, datur ultima dispositio ad ignem: ergo, non sustentatur in fa ligni. Item quo ad 2am, quia ultima dispositio ad ignem, debet existere prius quoad introductionem ignis; sed ignis, non existit pro priori ad se ipsum: ergo illa dispositio non existitit in igne.

Pro 2º tituli pte, suppono 1º, duplicem ee, cuiuscumque rei essentiam, phicam et mephcam: phica est collectio pratorum, quae per identitatem requiruntur in tali, ut ee et sine quibus, nequit phice existere. V.g. in

hoe ee visibile, admirativum, substans, et silia. Essa mephca dicuntur illa prata quae a nobis prius despiciuntur ut fons et radix ceterorum omnium, v.g. in hoe, ee al zale ex quo, non phisice et a pte rei, sed zaoe nostra, oritur, ee visibile, admirativum etc. et zao est, quia si cetera oia prata perdamus, in solo ali zaali, salvum manere etiam hominum reperiemus.

Supono 2º, coiter annumerari in maat haec quatuor prata: 1a ee substans incompletum, naa sua ordinata ad fam substantialem, ut cum ipsa dstituat totum. 2a habere potentiam receptivam, tum fearum substantialium, tum etiam qtitis et accidentium. 3a habere potentiam receptivam et tractivam unionis ad fam. 4a ee corporeum. Ex his certum est apud oes 1am identificari cum maa 1a de reliquis tam est dubium.

Et ecce iam brevissime dstat, quae essa mephca mag 1a, stat in eo, qd sit 1a et coe subtum substantiale, fearum omnium, quam in se potest recipere, et cum quibus, ordinatur ad dstituendum totum substantiale. Imo generaliter, talis essa stat in omnibus illis pratis, quae cum ipsa, identificari dstabit, et sine quibus phice nequit existere maa 1a.

Sectio IIa.

Traditur Esentia methaphisica Maae 1ae.

Mag 1a definit Arlis cap 9º, textu 82 per haec verba: 1a subtum ex quo fit aliquid cum insit 1º, et per se, et non, 2a accidens. Per lum 1a subtum, ditur cum Angelo, qui est 1a subtum suarum operationum, et differt a fa, quae potius est actus, et lict, sit subtum suarum proprietatum, non tamen est 1a cum supponat mag. Per lum ex quo fit aliquid denotat, id ex quo fit cpotum, tanquam ex pte inte cpomente.

Per lum, cum insit 1º, et per se, denotatur, mag ee de se dictatum ad alteram partem substantialem, seu ee substans incompletum, per qd dvenit cum fa. Per lum non 2a accidens, explicatur, qd maa simul cum fa, dstituit unum per se substantiale, per qd etiam differt ab Angelo, qui cum suis accidentibus, solum dstituit totum accidentale. Ex hac Phi, definitione

fere apud oes recepta, satis apparet essa mepha mae Iae stare in eo qd sit 1a subta.

Mirum tam est, quanta sit apud Authores varietas, in explando, qid nomine 1i subti intelligatur; qid re sit mae ee 1m subtm. Et hinc Oritur mirabilis certe, opinandi varietas, ad statuendam essa mepham mae Iae. Omissis innumeris pene, aliorum placitis, quae videri possunt apud Rdum. Oviedo Acorea 2a. punt. 3o. Caleton disp. 9a. et alios.

Dico, essa mepha mae Iae, ceu rao mepha 1i subti, stat in eo, qd sit pars, quodam substaalis incompleta in nulla specie determinata de se existens, et ex se petens determinari per fam substaalem illi superveniente mediante unione substaali. Pbr, q. a hoc modo intelligitur maa ultimo constituta, et convenit huic rao omni mae, sive considerettur in ordine ad fas maales, sive perfectas, sive imperfectas, ut ab omnibus eque compleatur et determinetur.

Insuper data explicao convenit soli mae, licet ee fa, de qua solum potest dubitari, sit eius substaa incompleta, est tam in specie determinata entis, in qua, n, determinatur, sed preise completur per mam. Item ex tali conceptu oritur qd maa 1a habeat potentiam receptivam formarum et unionum, qd sit perfectibilis per fam &a, eius praedicata: ergo talis conceptus est radix aliorum praedicatorum mae Iae, pro inde quem eius mephica essa.

Hic obiter observandum, quatuor in maa designari raões 1i subti: dicitur ee 1o subtm receptionis et sustentaois, quatenus ab ipsa mae, dependet in ee et conservari actio eductiva fae. 2o dicitur subtm informaois, quatenus ipsi unitur mae fa, sive recipiatur sive non in maa. 3o dicitur subtm determinaois, quatenus n, a se, sed ab alio distincto, est determinabilis. 4o dicitur subtm denominaois, quatenus secundum speciem fae denominatur ab ipsa v. g. animata, intellectiva &a.

Observa 2o qd pro eodem accipitur, subtm receptionis, inhesionis, et sustentaois; et pro eodem subtm informaois, adhesionis, et unionis.

1m est secundum dicta qd concurrit maaliter ad effectum cum caa efficiente recipiendo in se actionem illius producivam, cum hac tam differentia, qd subtm sustentaoni, dicitur per ordinem ad fas substaales inhesionis, 1m per ordinem ad accidentes. 2um est a quo fa, neque educitur neque sustentatur, neque dependet ut aia raalis, sed illi preise unitur.

Observa 3o, pro faciliori nostrae sententiae defensione, qd determinabilitas 1i subti, stat in eo qd, ipsum n, det speciem enti supervenienti; sed potius illam accipiat ab eo: unde, licet maa, n, sit indifferens, ad plures species entis, potest nihilominus dici determinabilis, ad hoc enim sufficit qd per rem fam constituatur in aliquam speciem entis, cum per hoc sufficienter salvetur, mam ex se, n esse in aliqua determinata specie: similiter salvatur essa mepha mae, licet, n sit determinabilis per omnes fas.

Rao huius est, q. licet secundum plures sententias possibiles sint fae a quibus determinabilis, n, sit maa quae de facto datur, dummodo sit determinabilis ab aliis habebit sufficientem determinabilitem. Observa 4o, quod determinabilitas mae, respectu formarum substaalium est ipsius constituta, illa aum formarum accidentium est, eius passio. 5o, qd subtm, pro ut prescindit a 1o et 2o sic potest explanari, qd est determinabile per aliud ad aliquam speciem completam. 1um vero qd est 1o determinabile &a.

Subsectio Unica, Contraria Solbuntur Argumenta.

Arguens 1o: n repugnat maa essentialiter determinata ad unam fam, et fa indifferens ad plures mas specie diversas; sed in tali casu maa, n esset determinabilis a fa: ergo salvatur essa mae, absque tali determinabilite. Cssa major, disjuncto minorem, n esset determinabilis, determinabilite sumpta pro indifferentia, conc. minorem; sumpta pro negatione* mae constituentis, determinatam speciem nego minorem et consequentiam. Licet illa maa, n esset indifferens ad plures species entis tam species determinata solum proveniret a fa.

*prati,

Patet, nam si fa imple talis maa unietur aliis fis, specie diversis, cum qualibet constitueret diversam speciem compositi secundum diversitatem formarum. Demus item, fam illam indifferentem, esset alia raalis, cum qua unietur innumeris materiis specie

UNIVERSIDAD DE NUEVO LEON
Biblioteca Valverde y Tellez

diversi, semper resultaret compositum humanum: ergo signum est quod licet materia erit essentialiter determinata ad unum tantum, et licet forma esset indifferens ad plures materias specie diversas, non a materia, sed a forma, determinatur species compositi.

Arguens 2°: forma est determinabilis ad hanc, vel illam speciem: ergo determinabilitas non solum convenit materiae: antecedens constat 1°, nam gratia habitualis est determinabilis ad Angelum, vel ad hominem, cum sit indifferens ad utrumque. 2°, in albedine indifferente, vel ad hominem, vel ad parietem. Nego antecedens, cujus probationes distinguo, classitatis gratia: gratia est determinabilis, hoc est complebilis per aliquam comparationem, concedo; determinabilis ad hanc speciem, potius quam ad illam, nego. Idem dicendum

est de albedine: quaelibet enim forma, ut pote ens incompletum, petit aliquam comparationem, cum qua constituat totum, non, tamen est indifferens, ut constituat hanc potius quam aliam speciem. Unde gratia, sive in Angelo, sive in homine, semper constituit gratum: et albedo sive in homine, sive in pariete semper constituit album.

Arguens 3°: etiam materia determinat speciem compositi: ergo. Probatur, assumptum 1°: non minus anima rationalis determinat hanc denominationem homo, quam materia determinat hanc denominationem corporeum, et sicut materia denominatur completa et informata a forma, ita forma dicitur completa, et sustentata a materia: ergo ab utraque parte provenit denominatio, proinde quae utraque determinat. 2°: ex pariete et albedine resultat haec denominatio: paries albus, et ex homine, et albedine, hoc: homo albus, quae sunt denominationes diversae; sed haec diversitas non provenit a forma; forma enim eadem est in utroque concreto: ergo provenit a subjecto. 3°: ex subjecto

et intellectione resultat haec denominatio: intelligens: ergo determinatur ab utraque. Liquet consequentia, quia si haec denominatio solum determinaretur ab intellectione, utraque poneretur haec, daretur etiam denominatio intelligentis; sed hoc est falsum: talis enim, non denominaretur intelligens, licet in illo poneretur intellectio: ergo. 4°: subsistentia est veluti forma naturae, sed est determinabilis a natura, ad esse suppositum, vel personam: ergo. Ad argutum, nego assumptum ad cujus probationes, transeo

antecedens, distinguo consequens; ab utraque parte provenit denominatio materialis et 2. concedo; specifica et causalis nego: in quolibet composito physico dantur plures denominationes, aliae communes et materiales, quae 2. dicuntur, aliae specificae et formales quae dicuntur causales: in composito equino materia v.g. denominatur informata a forma, haec materialisata a materia; item, utraque mutuo denominatur completa, et haec sunt denominationes communes, et coes, quasi effectus 2. qui in aliis etiam compositis reperiuntur.

Datur insuper in tali composito denominatio equi, et haec est specifica, formalis et causalis, quae ad talem denominationem tribuendam ordinatur, et per illam quae unice provenit a forma causaliter et principaliter partes uniente, et per illam quae in suo esse ultimo constitutum, equinum determinative, remanet compositum equinum specie distinctum ab omni non ipso. Hinc ad 2. probationem distinguo supponendo materias; quae sunt diversae materialiter concedo; diversae formaliter nego materias; et sic ad minorem, et consequentiam. In appositis concretis et similibus, subjectum potest accipi specificative, hoc est pro eo quod praecise requiritur ad habendum talem formam, potest accipi reduplicative, hoc est, pro ut est tale habens in primo sensu, cum loquatur de subjecto sensu autem quo agitur de subjecto in 1° sensu, eadem est denominatio formalis et essentialis subjecti: unde in utroque concreto eadem est habens albedinem, a qua illa provenit. Quod vero

cum utriusque subjectum sit habens ... unum subjectum sit tale habens, nimirum paries, et aliud tale habens nimirum homo, hoc de materiali se habet ad denominationem albi, quae est ... illorum concretorum, et ratio est, quia talitas illa reduplicatur supra subjectum et reduplicatio haec, impertinens est, tamen ad rationem suam, quae ad talem denominationem.

Ad 3. probationem distinguo antecedens, ex subjecto et... resultat constitutive denominatio intelligens concedo; resultat ultimo determinative nego, et consequentiam: utraque pars constituit essentialiter denominationem, non tamen utraque determinat, licet esse, est longe aliud a 2° ut patet, in logicis, nam genus et differentia aeque essentialiter constituunt speciem, et tamen non genus, et differentia, sed per solam differentiam, quae est forma logica determinatur specialiter denominatio speciei.

Coq probaō, nil evincit, ubicumque, eē ponatur intelecō dabitur denoaō inteligentis, si subtū sit capax illius, n̄, aūm si incapax sit propter suā zaōē, et n̄ propter defectū fæ intelecō, posita in lapide illius, n̄ denoaret inteligentē, q̄a nimirū subtū talis denoaōis debet eē intentionaliter vitaleū. Ad 1ū Ḋtā maū, nō mīē, q̄a subsistea nāā sua est capax, detrandi maḡ, l, ad eē supotū, l, ad eē personā, qd aūm requirat in subto capacitatē ad eē psonā, n̄, est detrae ā nāā.

Sed reclamabis: qō detratur per subsistē, qdlibet spotū substaāle vt quid substaāle, in aliqua specie cpleta: qō qdlibet spotū, cuī māā l. fa. Dit quo l3 coens in aliqua specie cpletā entis, abīte cspī talis, idest bin eē nāḡ nō, in aliqua specie entis 2ū quid talis, idest, in eē subsitentis dō coq, et nō 2ū. fā detrat maḡ in eē maḡ: subsistea vero advenit spoto, cstuto iq, in specie detrata entis naalis, hoc est, in eē naḡ: vnde ad summū infertur, qd spotū sue, subsistē est subtum n̄, 1ū, sd 2ū.

Ex dictis infert, qd n̄ stat esa mepha maḡ l, in eo qd sit subtū receptiū vniōis, et zaō est dā P. Alphonsi, Reinado et aliōs, q̄a si vnio inter maḡ, et aiā zaale crearetur, vt potest xa plurium sentē tunc māā cponeret hoq vt subtū infzaōis; eet que māā l. mephe cstuta; sd tunc vnio, n̄ reciperetur in māā: qō stat esa subti, et maḡ l, absque receptione vniōis.

Neque stat dā P. Hurtado, et Carleton, disp. 4. sec. 2. in eo qd sit subtū denoaōis, q̄a etiā fā accipit à māā denoaōē cpletē et substentatē, et tunc non est l māā l. Neque dā P. Oviedo lib. 1. phicorū, cstrovā 2a punt. 3. in eo qd māā sit pfectibilis à māā pfectibilis per fā, n̄, aūm è ctrā, q̄a etiā fā est pfectibilis in ordine ad spotū, sicut et ipsa māā: tum q̄a si mar pfeō pratum eet de zaōe fæ Angelus qui perfectiora prata habet quam sua intelecō eet fā huius cstreti Angelus inteligerē: vnde etiā cstat dā Lauz Lince, lib. 1. tom. 2. n̄ stare in eo, qd minus pfecte et pūialiter cserveant ad cstuōem spoti.

Neque stat dā Lauz Arriaga disp. 2. sec. 3. in eo qd sit prior nāā, fā superveniente, nam si

fā, n̄ educatur ex pōā maḡ, neque ab illa dependeat, in aliquo genere caē, sd simult nāā vtraque pducitur, eo solū qd phice vniantur cstituent per se, dabitur que efectū l. sui spoti, sd tunc n̄ daretur prioritas, neque posterioritas maḡ, et tam̄ daretur subtū et fā: neque demū, stat in eo qd sit subtū receptiū fæ: māā enim, vere talis, respectu aiē zaalis, quin illam recipiat. Aliæ sentē ex dictis facile reiicientur.

Sectio IIIa. de proprietatibus Materiæ primæ

Ex huc usque dictis, de esā tū phica, tum mepha maḡ l. facile negoti cognoscentur eius proprietates, quæ certe sit ex prata, quæ ad sphicā reius eiū pertinent. Notandū tam̄ est, hic, inter maḡ l proprietates, quatuor designari præcipuas. 1a est: maḡ eē ingrabilē: 2a eē incorruptibilē: 3a eē æternā: 4ū, habere qtitatē et subsistē.

Qd igitur sit ingrabilis, cstat, q̄a grari est pduci dependenter à presupposito subto: aūm māā l. vt pote l3 subtū, pduci non posit dependenter ab alio, inde grari, n̄ potest, qd est eē ingrabilē. Hinc etiā apparet eē incorruptibilē, nā corruptio vt distā ab anihilaōē, est desitio rei in subto, ita vt pereunte remaneat subtū, depenter à quo fuerat pducta: cū ergo, māā l. vt pote ingrabilis, nullū habeat subtū in quo desinet eē, corrumpi, n̄ potest, qd est eē incorruptibilē.

Suadetur insuper, qd est æterna, q̄a semel posita in rebū, neque à Deo vt authore naaliter operante, neque ab agentibus naalibū destrui potest. Cstat 1ū, nā Deus, vt author naalis, tenetur annuere exigē maḡ, illā cservando quoties, n̄, datur agens contrariū fortius, petens maḡ l destruōē; sd tale agens n̄ datur, vt patet: ergo.

Cstat etiā 2ū, q̄a agentia naalia neque possunt destruere maḡ, suspendendo cursū, vt n̄ cservetur: neque medii dispoōnū cstrariis, aut nullū eē prestaret in illū: neque introduēe fās ingatibiles, cū māā cungibilis sit cū qualibet dispoōne.